

کلاس درس

نویسنده گی خلاق

مارگارت اتوود

مترجم: ترگل شیرعلیان

کلاس درس نویسندگی خلاق

انتشارات کوتنای

کلاس درس نویسندگی خلاق

نویسنده: مارگارت اتوود

مترجم: ترگل شیرعلیان

انشارات گوتشترگ

سرشناسه

: اتوود، مارگارت، ۱۹۳۹ - م.

Atwood, Margaret, 1939-

: کلاس درس نویسندگی خلاق/نویسنده مارگارت اتوود : مترجم ترگل شیرعلیان.

: تهران: انتشارات گوتنبرگ، ۱۴۰۱.

: ۱۶۶۶ص: مصور، جدول: ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.

: ۹۷۸-۶۲۲-۵۷۷۳-۰۳-۵:

: فیبا

: عنوان اصلی: teaches creative writing.

: نویسندگی خلاق

Creative writing

: نویسندگی خلاق -- فن

Creative writing -- Technique

: داستان نویسی

Fiction -- Authorship

: شیرعلیان، ترگل، مترجم

PN۱۴۵:

۸۰/۸۰۲:

۸۹۸۰۳۲۸:

عنوان و نام پدیدآور

مشخصات نشر

مشخصات ظاهری

شابک

وضعیت فهرست نویسی

یادداشت

موضوع

شناسه افزوده

رده بندی کنگره

رده بندی دیویی

شماره کتابشناسی ملی

کلاس درس نویسندگی خلاق

نویسنده: مارگارت اتوود

مترجم: ترگل شیرعلیان

ویراستار: شایان صولتی

طراح جلد: حمید اقدسی یزدلی

صفحه آرا: هادی عادل خانی

چاپ اول: اسفند ۱۴۰۱

تیراژ: ۷۰۰ نسخه

قیمت: ۹۴۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۷۷۳-۰۳-۵

چاپ و صحافی: کهنموی زاده

حق چاپ برای ناشر محفوظ می باشد و هر گونه استفاده به هر شکل بدون اجازه

کتابی ناشر پیگرد قانونی دارد

آدرس: تهران، خیابان انقلاب، مقابل دانشگاه تهران، پلاک ۱۲۱۲، انتشارات گوتنبرگ

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۱۳۹۹۸ @ gutenbergs.publication

www.myketab.com

مشهد، خیابان احمدآباد، مقابل محتشمی، انتشارات جاودان خرد

تلفن: ۰۵۱-۳۸۴۳۴۵۲۷

فهرست

۷.....	مقدمه مترجم.....
۱۳.....	فصل اول؛ مقدمه.....
۱۷.....	فصل دوم؛ به عنوان یک نویسنده شروع کنید.....
۲۵.....	فصل سوم؛ داستان و طرح.....
۳۳.....	فصل چهارم؛ ساختار دادن به رمان.....
۴۵.....	فصل پنجم؛ چه کسی داستان را روایت می کند؟.....
۵۷.....	فصل ششم؛ نقش راوی در نمونه موردی ها.....
۶۵.....	فصل هفتم؛ زنده کردن شخصیت ها از طریق جزئیات.....
۷۳.....	فصل هشتم؛ خلق شخصیت های جذاب.....
۷۷.....	فصل نهم؛ نوشتن از طریق موانع.....
۸۱.....	فصل دهم؛ استخراج دیالوگ.....
۸۷.....	فصل یازدهم؛ آشکار کردن جهان از طریق تصویرسازی حسی.....
۹۳.....	فصل دوازدهم؛ سبک و بافت نثر.....
۹۹.....	فصل سیزدهم؛ زمان در داستان.....
۱۰۵.....	فصل چهاردهم؛ ورودی کتاب: اهمیت پنج صفحه ای ابتدایی داستان...۱۰۵
۱۲۵.....	فصل پانزدهم؛ نوشتن میانه و پایان.....

- فصل شانزدهم؛ بازیابی: دیدن کار خود از نو..... ۱۳۳
- فصل هفدهم؛ رمان و تغییر ژانر به مشابه شن‌های روان..... ۱۳۷
- فصل هجدهم؛ داستان تخیلی..... ۱۴۱
- فصل نوزدهم؛ نمونه موردی داستان تخیلی: سرگذشت ندیمه..... ۱۴۷
- فصل بیستم؛ تحقیق و دقت تاریخی..... ۱۵۱
- فصل بیست و دوم؛ حرفه‌ی نویسندگی..... ۱۶۳

مقدمه مترجم

• • •

دلیل اصلی نوشتن، برقراری ارتباط با دیگران است. همچنین می‌توان از نوشتن برای کمک به پردازش تخیل و تفکر در تجربیات خود و یادگیری از آن‌ها استفاده کرد. فرآیند نوشتن راهی است که می‌توان دائماً از آن آموخت. از طریق نوشتن، می‌توان زبانی برای تأثیرگذاری بر افکار خواننده به روش خاص خود انتخاب کرد و از طریق شواهد و استدلال، آنچه دغدغه‌ی گفتش در وجودمان است را بیان کرد تا مورد تحلیل توسط دیگران قرار گیرد. نوشتن به ما زمان و مکان می‌دهد تا پیام خود را ترسیم کرده و با فرم دلخواه به جهانیان عرضه کنیم. به این ترتیب، شاید راحت‌تر از ارتباط گفتاری باشد. هنگام صحبت کردن، باید به کلمات فکر کرد و فوراً آن‌ها را در اختیار مخاطب قرار داد، و پس از صحبت کردن، فرصتی برای ویرایش آن‌ها وجود ندارد. پس شاید بتوان اذعان داشت که نوشتن گاهی تأثیر بیشتری نسبت به سایر کانال‌های ارتباطی دارد.

همه‌ی ما مارگارت اتوود را با کتاب‌هایش می‌شناسیم. اما شاید شناخت چهره‌ی دیگری از او به‌عنوان معلم داستان‌نویسی بتواند کمک بزرگی به خوانندگان مشتاق یادگیری نویسندگی کند. مارگارت اتوود که «پیامبر ضد آرمان شهر» نام دارد، یکی از تأثیرگذارترین صداهای ادبی نسل ما است. او

در اولین کلاس نویسندگی خود به ما می‌آموزد که چگونه داستان‌هایی جذاب (از داستان‌های تاریخی گرفته تا داستان‌های تخیلی) را طوری می‌نویسد که جاودانه باقی می‌مانند. این فرایند نوشتن در این کتاب به صورت گام‌به‌گام (از برنامه‌ریزی برای نوشتن، ایده‌یابی تا یافتن انتشارات) ذکر شده است.

اگر شما هم مثل من علاقه‌مند به یادگیری نوشتن خلاق هستید، این کتاب می‌تواند محرک و راهنمای خوبی برای نوشتن داستان‌های بلند باشد. راهنمایی با تمرین‌های متعدد و منبعی برای الهام.

مترجم

ترگل شیرعلیان

نویسندگان عزیز

سلام

به کلاس‌های من خوش آمدید و ممنونم که به من ملحق شده‌اید. ما به وسیله‌ی نوشتن، یک سنت قدیمی و دیرینه را دنبال می‌کنیم. آیینی که کلمات بیان شده را روی سطوح می‌نوشت تا انسان‌های دیگر بتوانند آن را بخوانند. با انجام این آیین، ما بخشی از سنت دیرینه‌ی داستان‌گویی می‌شویم.

داستان‌گویی یکی از قدیمی‌ترین کارهایی است که انسان‌ها همواره به آن مشغول بوده‌اند. ما این کار را بارها و بارها در طول زندگی‌مان انجام داده‌ایم. اگر دقت کرده باشید همه‌ی ما در جواب سوال «روزت چطور بود؟» یا «اولین علائم را کی متوجه شدی؟»، داستانی برای مخاطب‌مان تعریف می‌کنیم. به همین صورت یک رمان هم در حقیقت یک داستان بلند است که اشتیاق شنوندگان و خوانندگانش را بر می‌انگیزاند تا بخواهند که بیشتر بشنوند. این اشتیاق بیشتر از شخصیت‌ها، رازها و آنچه قرار است در داستان رخ دهد، مهم است.

اشتیاق شما به نوشتن به احتمال زیاد با خواندن شروع شده است. معمولاً نویسندگان کارشان را این‌گونه آغاز می‌کنند. اما بعد از اینکه بسیار خواندید، قصد دارید تا رمان خودتان را بنویسید. یا داستانی در ذهن دارید که می‌خواهید آن را برای مخاطب تعریف کنید. اما چه چیزی شما را متوقف می‌کند؟ ترس‌های شما چه هستند؟

هیچ‌وقت کاملاً متوجه آنچه قرار است بنویسید نمی‌شوید، مگر آنکه برای گفتن و نوشتن آن تلاش کنید. برای تلاش، لازم است که اول شروع کنید و ترس را کنار بگذارید. همه‌ی نویسندگان معروف در همین مسیر

قدم برداشته‌اند. ما همه قرار است با یک صفحه‌ی سفید شروع کنیم. و اولین چالش پیش روی مان کلمات و جمله‌ها هستند.

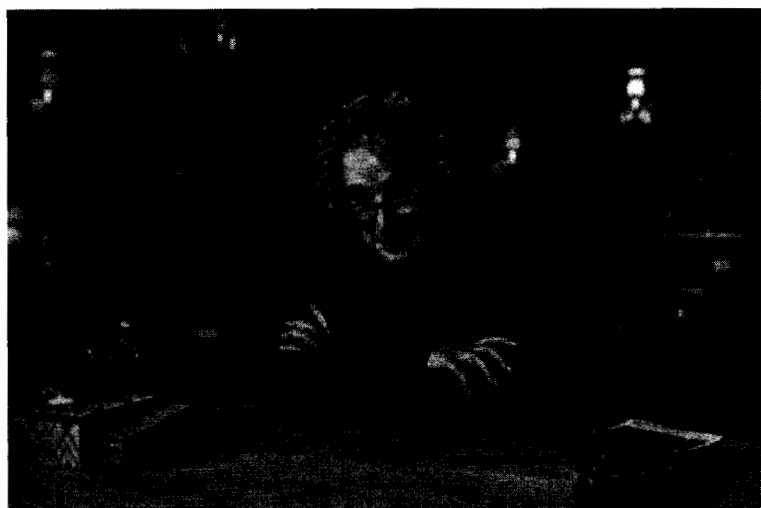
کلمات شما صدای شماست و صدای شما اثر انگشت شما محسوب می‌شود. هر اثر انگشتی متعلق به یک انسان است، اما هیچ دو اثر انگشتی یکسان نیست. در نتیجه، هیچ فردی دقیقاً صدای شما را ندارد.

می‌توانید به کاغذ داستان‌تان را بگویید و یا صدای‌تان را ضبط کنید. کاغذ رازنگهدار خوبی است. تا زمانی‌که به او اجازه ندهید، داستان شما را به فرد دیگری نشان نمی‌دهد. بنابراین می‌توانید هر آنچه می‌خواهید به او بگویید، بدون اینکه واهمه داشته باشید.

بیایید شروع کنیم.

با آرزوی بهترین‌ها

Margaret Atwood

مارگارت اتوود نویسنده‌ی بیش از چهل کتاب داستانی، شعر و مقالات است. آخرین مجموعه داستان کوتاه او به نام *استخوان‌های خوب*^۱ در سال ۲۰۱۴ منتشر شد. کتاب‌های سه‌گانه‌ی او (که نامزد جایزه‌های گیلر و بوکر هستند) *اوریکس و کریک*^۲ (۲۰۰۳)، *سال سیلاب*^۳ (۲۰۰۹) و *آدام دیوانه*^۴ (۲۰۱۳)، توسط کانال HBO خریداری شده‌اند و از آن‌ها چند فیلم سینمایی اقتباس شده‌است. کتاب *در*^۵ (۲۰۰۷) آخرین کتاب شعر اوست. جدیدترین آثار غیرداستانی که چاپ کرده بازپرداخت: *بدهی و سایه تاریک ثروت*^۶ (۲۰۰۷) و *در دنیای دیگر: علمی تخیلی و تخیل انسان*^۷ (۲۰۱۱) نام دارد. رمان‌های او شامل: *آدمکش کور*^۸ (برنده‌ی جایزه‌ی بوکر)، *آلیاس گریس*^۹ (برنده‌ی جایزه‌ی گیلر در کانادا

---

1. Stone Mattress: Nine Wicked Tales

2. Oryx and Crake

3. The Year of the Flood

4. MaddAddam

5. The Door

6. Payback: Debt and the Shadow Side of Wealth

7. In Other Worlds: SF and the Human Imagination

8. The Blind Assassin

9. Alias Grace

و پرمینو در ایتالیا)، عروس دزد^۱ (۱۹۹۳)، چشم گربه^۲ (۱۹۸۸)، سرگذشت ندیمه^۳ (۱۹۸۵) (که بر اساس آن سریال تلویزیونی ساخته شده) و پنه لویه^۴ (۲۰۰۵) می‌باشند. جدیدترین رمان‌های او عبارتند از: شواهد^۵ (۲۰۱۹) و بذر جادو^۶ (۲۰۱۶) که بازبینی یکی از نمایشنامه‌های شکسپیر است و فرشته‌ی گربه پرنده‌ای^۷ (۲۰۱۶) که یک رمان گرافیکی است. مارگارت در تورونتو به همراه گرام گیسون که او هم نویسنده است، زندگی می‌کند.

-
1. The Robber Bride
  3. The Handmaid's Tale
  5. The Testaments
  7. Angel Catbird

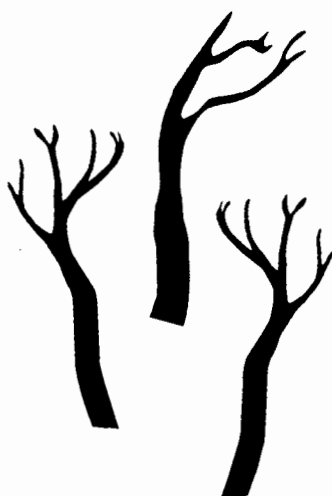
2. Cat's Eye
4. Penelopiad
6. Hag-Seed

فصل اول

مقدمه

خلاقیت یکی از ضروریات زندگی انسان است. پس
برای وجود آن لازم نیست از کسی عذرخواهی کنید.
این موهبت، بخشی از وجود انسان است.

معرفی

این کتاب بر مبحث رمان تمرکز دارد: رمان‌ها چه قابلیت‌هایی دارند؟ علاوه بر این، با انجام تکالیف و تحقیق‌هایی که در هر درس به شما ارائه می‌شود، جنبه‌ها و امکانات فرمی داستان‌ها و درس‌هایی را که در مسیر نوشتن نیاز به کسب آن دارید فرا می‌گیرید. شما با مرور این درس‌ها یاد می‌گیرید که چگونه ساختار رمان‌تان را شکل بدهید و چگونه شخصیت‌ها را ارتقاء ببخشید. به چه شکل خوانندگان رمان‌تان را در ابتدا کنج‌کاو کنید و در ادامه داستان آن‌ها را مشتاق نگه دارید. همچنین روش‌هایی برای کمک به ادامه دادن مسیر نوشتن به شما پیشنهاد می‌شود تا در فرایند ویراستاری و بازبینی، با انگیزه باقی بمانید.

اگر می‌خواهید نوشتن داستانی را شروع کنید و یا اگر ایده و شرح اولیه‌ی یک داستان یا رمان را در ذهن دارید و امیدوارید که بتوانید آن را بنویسید، در این تمرین‌ها به شما نوشتن سریع، حرکت‌های جدید و شیوه‌های بازنویسی معرفی می‌شود. شما می‌توانید طیف وسیعی از پیشنهادات و روش‌های خلاقانه را آزمایش کرده و بهترین راه برای بیان داستان‌تان را انتخاب کنید.

صرف‌نظر از سطح تجربه‌تان، در پایان این کلاس، یک جعبه ابزار کامل برای نوشتن در اختیار خواهید داشت. جعبه ابزاری که شامل مجموعه‌ای از شگردهای نوشتن و استراتژی‌های دستیابی به شروع و پایان رمان بوده و همچنین ذخیره‌ای از منابعی برای شما فراهم می‌کند که به کمک آن بتوانید در انتقال نسخه‌ی خطی‌تان به مردم جهان موفق عمل کنید.

بیشتر بیاموزید :

در قسمت‌های مختلف دوره، برای مطالعه‌ی موردی و همچنین درک بهتر مطلب، به رمان‌های مارگارت اتوود ارجاع داده می‌شود. آشنایی با این کتاب‌ها به شما کمک می‌کند تا از دوره بیشترین بهره را ببرید. پیشنهاد می‌شود این کتاب‌ها را مطالعه کنید. (و یا اگر آن‌ها را خوانده‌اید دوباره بخوانید):

- سرگذشت ندیمه
- آدمکش کور
- چهره‌ی پنهان
- اوریکس و کریک
- درباره‌ی نویسندگان و نویسندگی^۱ (این کتاب که ابتدا در سال ۲۰۰۲ با عنوان مذاکره با مردگان منتشر شد، نگاهی گسترده به حرفه‌ی نویسندگی، دلایل نوشتن نویسندگان و افکار مارگارت در مورد صنعت نشر دارد و مکمل خوبی برای این دوره محسوب می‌شود).

تکالیف

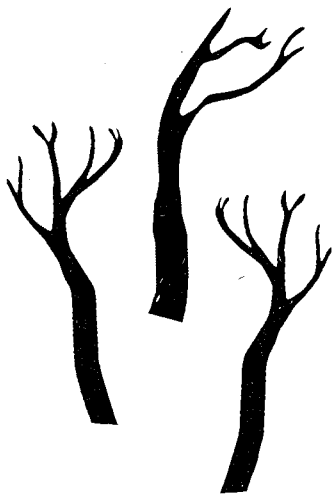
یک دفترچه برای انجام تمرین‌های این کلاس برای خود فراهم کنید. این دوره شامل تمرین‌های بسیاری برای نوشتن است که باید آن‌ها را انجام دهید. پس اگر در حال حاضر نیز دفترچه‌ای برای نوشتن داستان‌تان دارید، یک دفتر جدا برای این کلاس در نظر بگیرید تا فضای کافی برای تمرین‌هایی که به شما داده می‌شود در اختیار داشته باشید.

فصل دوم

به عنوان يك نويسنده شروع كنيد.

اگر واقعاً می خواهید بنویسید و با خودتان کشمکش دارید که چطور شروع کنید، احتمالاً موضوعی وجود دارد که باعث ترس شما شده است. این ترس چیست؟

به عنوان یک نویسنده شروع کنید

• • •

زیرفصل‌ها

چگونه نویسنده شدم؟

فرآیند نوشتن من

فرآیند نوشتن خود را بیابید.

از ترس‌های تان عبور کنید.

مارگارت یک خواننده‌ی مشتاق بود. به همین علت هم نویسنده شد. او در جنگل‌های شمال کانادا، جایی که سرگرمی برای بچه‌ها بسیار کم بود، بزرگ شد. آن‌جا حتی آب لوله‌کشی هم وجود نداشت.

هنگامی که او کودک بود، داستان‌های کمیک و همچنین داستان کوتاه می‌نوشت و در مدرسه نیز نمایش‌های عروسکی به راه می‌انداخت. مارگارت نوشتن را به صورت جدی از شانزده سالگی آغاز کرد. او با وجود اینکه علاقه داشت به مدرسه‌ی روزنامه‌نگاری برود، اما به دلیل اینکه تفکر غالب آن زمان این گونه بود که به عنوان یک روزنامه‌نگار زن تنها مطالبی که می‌توانست بنویسد، آگهی‌های ترحیم و تبلیغات بود، از این تصمیم کناره‌گیری کرد. او رویای نویسنده شدنش را بازبینی کرد. حالا دیگر دوست داشت به پاریس برود و در یک اتاق زیرشیروانی زندگی کند. اما در واقعیت تصمیم عملی‌تری گرفت. در دانشگاه هاروارد قبول شد. جایی که از آن با شوخی یاد می‌کند و می‌گوید: «این دانشگاه همیشه وقت بیشتری برای نوشتن برایم به ارمغان آورده، تا شیروانی اتاقی در پاریس.»

اولین کتاب شعر مارگارت، بازی دایره‌ای^۱، جایزه‌ی گاورنر^۲ (یکی از جوایز مهم ادبی در کانادا) را در سال ۱۹۶۶ از آن خود کرد. اولین رمان او، زن خوراکی^۳، سه سال بعد توسط انتشارات مک‌لاند و استوارت چاپ شد. از آن به بعد او پانزده رمان دیگر و همچنین مجموعه اشعار و درام و ناداستان هم منتشر کرده است. مارگارت معتقد است که ایده‌ها وقتی که کتاب نوشته شود، توسط خوانندگان کشف می‌شوند. او از طریق شخصیت‌ها، صداها و صحنه‌ها و حتی اشیا می‌نویسد.

مارگارت با دست‌نوشته شروع می‌کند. چراکه معتقد است بدین وسیله اطلاعات از مغز به دستش منتقل می‌شوند. سپس او این دست‌نوشته‌ها را تایپ می‌کند و در همان زمان آن‌ها را به روشی که نامش را «گلوله باران» نامیده، ویرایش می‌کند. این کار باعث می‌شود آنچه در ذهنش دارد، تازه نگه داشته شود. ابتدا حدود پنجاه صفحه می‌نویسد و سپس به ساختار داستان فکر می‌کند. او این روش را «اسکی سرازیری» می‌نامد: تا جایی که می‌توانید سریع بنویسید و بعد بازگردید و آن را مورد بازبینی قرار دهید.

هر نویسنده‌ای روش کار خودش را دارد. بعضی از نویسندگان از ابتدا تا انتهای داستان را یک‌باره می‌نویسند. برخی تکه‌های مختلف داستان را می‌نویسند و سپس آن‌ها را مرتب می‌کنند. افرادی هم وجود دارند که علاقه‌مندند تا جمله به جمله داستان‌شان را پیش ببرند. همان‌طور که مارگارت می‌گوید: «سطل زبانه دوست شماست.» پس نگران امتحان کردن روش و تکنیک‌های دیگری که مختص شماست، نباشید. چیزهایی که برای شما

1. The Circle Game

2. Governor General's Award

3. The Edible Woman

درست کار می‌کنند را نگه دارید و مابقی را دور بریزید. اطلاعات و فرآیندی که پیش گرفته‌اید شما را راهنمایی می‌کند تا قوانین خودتان را به کار بگیرید. مهم‌ترین عاملی که افراد را از نوشتن دور می‌کند، ترس است. اگر تا به حال نسبت به نوشتن، احساس ترس داشته‌اید، سعی کنید عواملی را که باعث ترسیدن شما شده است شناسایی کنید.

آیا می‌ترسید نوشته‌تان به اندازه‌ی کافی خوب نشود؟ یا از این می‌ترسید که کسی از اعضای خانواده‌تان آن را بخواند؟ شاید ترس‌تان این است که نتوانید داستان را تمام کنید. اگر ترس خود را بشناسید و با آن مقابله کنید، راه برای شما باز می‌شود.

برای یادگیری بیشتر:

- روش خودتان را در فرآیند نوشتن پیدا کنید. روشی که با روش هر انسان دیگری فرق داشته باشد.
- در تارنمای زیر ایده‌های بیشتری برای شما به اشتراک گذاشته شده که می‌توانید برخی از آن‌ها را امتحان کنید.

https://lithub.com/great-advice-from-25-writing-manuals-by-famous-authors/?_branch_match_id=850280359842484583

- دستورات نوشتن هفتگی را در آدرس اینترنتی مجله‌ی *The Time is now* بررسی کنید. این مجله هر هفته از شاعران و نویسندگان مطالب جدیدی منتشر می‌کند.

- تارنمای *Writer's Digest* که نوشته‌های خلاقانه و راهکارهای نوشتن را در دسترس مخاطبان قرار می‌دهد، می‌تواند منبع مناسبی برای نویسندگان جدید و باتجربه باشد.

- تارنمای راهکارهای شگفت‌انگیز نوشتن نیز مواردی را ارائه می‌دهد که ممکن است بخواهید از آن‌ها استفاده کنید.

www.awesomewritingprompts.tumblr.com

- اگر شما اطلاعات محور هستید و یا تعداد کلمات مشخص برای رسیدن به اهداف‌تان در نظر گرفته‌اید، تارنمای زیر را چک کنید. این تارنما به شما در دستیابی به اهداف روزانه‌تان (تعداد کلماتی که می‌خواهید روزانه بنویسید) کمک فراوانی می‌کند.

www.750words.com

تکالیف:

- در دفترچه‌ی خود درباره‌ی فرآیند نوشتن‌تان بنویسید. آیا برنامه‌ی منظمی برای نوشتن دارید؟ در ساعت مشخصی از روز و یا در مکان خاصی راحت‌تر می‌توانید بنویسید؟ و یا برعکس، این تعهدات نوشتن را برای شما سخت‌تر می‌کند؟ اگر مدتی است که ننوشته‌اید، درباره‌ی زمانی فکر کنید که در گذشته تجربه‌های نوشتن داشته‌اید: آن زمان با چه روش‌ها و شرایطی راحت‌تر می‌توانستید کار کنید؟
- سپس براساس این فهرست، فرآیند و یا روشی را انتخاب کنید که علاقه‌مند هستید در طول این دوره به آن پایبند باشید. این روش می‌تواند زمان محور انتخاب شود. برای نمونه: سی دقیقه نوشتن در طول روز؛ و یا روشی که کلمه‌محور باشد؛ به‌عنوان مثال: نوشتن هزار کلمه در روز. حتی می‌تواند معیار‌تان کیفی باشد، برای نمونه: هر روز صبح پشت میز تحریرم بنشینم و دفترچه‌ام را باز کنم.
- اگر دوست دارید می‌توانید یکی از روش‌های مارگارت را امتحان کنید: از

شیوه‌ی دست‌نوشته استفاده کنید و یا اگر می‌خواهید تا جایی که می‌توانید سریع پیش بروید و بعد متن‌تان را ویرایش کنید (اسکی سرازیری). با اینکه مارگارت همیشه از یک برنامه‌ی مشخص پیروی نمی‌کند، اما در نظر گرفتن برنامه‌ای براساس اهداف مشخص، می‌تواند فرایند نوشتن را تبدیل به یک عادت کند و همچنین به شما کمک کند تا بتوانید رمان‌تان را به اتمام برسانید.

- در نهایت راجع به ترس‌هایی که در مسیر نوشتن دارید بنویسید. تا جایی که می‌توانید دقیق باشید. سپس در یک صفحه‌ی جدید، راهکار مبارزه با آن ترس را روی کاغذ بیاورید. شاید این راهکار، پیدا کردن یک خواننده‌ی مشتاق و قابل اعتماد باشد و یا استفاده از نام مستعاری که به شما آزادی عمل بیشتری بدهد.